

STORTINGET

Representantforslag 131 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Bård Hoksrud, Morten Wold, Gisle Meininger Saudland, Dagfinn Henrik Olsen, Erlend Wiborg og Bengt Rune Strifeldt

Dokument 8:131 S (2022–2023)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bård Hoksrud, Morten Wold, Gisle Meininger Saudland, Dagfinn Henrik Olsen, Erlend Wiborg og Bengt Rune Strifeldt om en fleksibel sykepengeordning for kreftpasienter og andre i lengre behandling

Til Stortinget

Bakgrunn

Det er bred politisk enighet om at en god sykepengeordning som hovedsakelig er statlig finansiert, er et viktig velferdsgode og et sentralt element i den norske modellen. Sykefravær kan imidlertid innebære store kostnader for arbeidstakere, arbeidsgivere og samfunnet for øvrig. Langvarig sykdom med fravær fra arbeidet kan føre til at arbeidstakere kommer over på andre helserelaterte ytelser og etter hvert mister tilknytningen til arbeidslivet.

Mange i arbeidsfør alder blir rammet av sykdom. Ikke-smittsomme sykdommer står for en betydelig andel, herunder diabetes, kreft, psykiske lidelser, kroniske lungesykdommer og hjerte- og karsykdommer. Å beholde tilknytningen til arbeidslivet under sykdom kan gi autonomi, mestringsevne og opplevelse av fellesskap på arbeidsplassen. Det kan også gjøre veien tilbake til fullt arbeid enklere. For å sikre bærekraft og sikker finansiering av velferdsstaten i årene som kommer, er det dessuten avgjørende å sikre at flest mulig kan komme tilbake til arbeid etter både korte og langvarige sykefraværperioder.

Forslagsstillerne viser til at Sysselsettingsutvalget i NOU 2019:7 Arbeid og inntektssikring – Tiltak for økt sysselsetting beskrev muligheten for en mer fleksibel ordning for sykepenges. En slik endring ville gitt mulighet til å gradere og utvide sykefraværperioden slik at langtidsfravær kan reduseres, og samtidig bidra til at færre faller utenfor arbeidslivet med andre helserelaterte ytelser.

Forslagsstillerne mener på denne bakgrunn at det ville være hensiktsmessig å innføre en ordning som sikrer økt fleksibilitet for personer rammet av sykdom med lange behandlingsforløp.

Utfordringer med dagens sykepengeordning

Dagens sykepengeordning har flere utfordringer. En sykemeldt arbeidstaker kan som hovedregel motta sykepenges fra trygden i inntil 248 dager. Når denne perioden er over, må arbeidstakeren være helt arbeidsfør i 26 uker før en ny rett til sykepenges er opptjent. De 26 ukene er svært sårbare for mange langtids- og alvorlig syke, der senskader/tilbakefall eller kronisk sykdom gjør at mange strever med å kunne jobbe i en fulltidsstilling, og derfor blir stående uten trygg inntektssikring. Dessuten, ved overgang til arbeidsavklaringspenges, dekkes kun 66 prosent av beregningsgrunnlaget, noe som medfører en betydelig nedgang i inntekt for de fleste.

Flere ønsker å ha en fortsatt tilknytning til arbeidslivet gjennom å jobbe i en redusert stilling, men dette lønner seg ikke i henhold til sykepengeordningen.

Sykefraværstatistikk viser eksempelvis at personer som er rammet av kreft, har gjennomsnittlig lange behandlingsforløp og flere sykefraværperioder. Dette kan føre til at arbeidstakere kan ha varierende grad av ar-

beidsevne i løpet av sykdomsperioden. I tillegg kan mange oppleve store svingninger i sykdomsforløpet som kan gjøre det svært utfordrende å forutsi hvor lenge en arbeidstaker vil være sykemeldt. Kreftforeningen har ved flere anledninger tatt til orde for å innføre en mer fleksibel ordning for sykepengen. Det samme har Rådet for psykisk helse og LHL, som representerer viktige og store pasient- og brukergrupper.

Økt fleksibilitet

En mer fleksibel sykepengeordning vil være et verdifullt tiltak for å løse disse utfordringene ved at arbeidstakere gis mulighet til å være i jobb til tross for varierende arbeidsevne. Det foreslås at sykepengeperioden utvides inntil to år avhengig av sykemeldingsgrad, og at den organiseres som en tidskontoordning som sikrer gode muligheter for å stå delvis i arbeid under sykemelding. Antall dager med rett til sykepenge utvides ikke, men tidskontoordningen sikrer økt fleksibilitet og mulighet til en fortsatt tilknytning til arbeidslivet.

Parallelt må oppsigelsesvernet ved sykdom beholdes og utvides til å gjelde hele sykepengeperioden (inntil to år). Partssamarbeidet i oppfølgingen må også forsterkes for å forhindre frafall fra arbeidslivet. Dialog og samspill mellom arbeidsgiver, arbeidstaker, lege/syke-

melder og Nav er svært viktig. De som står utenfor arbeidslivet når de blir syke, må også sikres oppfølging fra Nav og lege/sykemelder. Dette vil igjen føre til større mulighet for oppfølging, og en mer fleksibel sykemelding vil kunne motivere flere til å «spare» dager og dermed beholde tilknytningen til arbeidsstedet i en tidlige fase.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

1. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til en ordning hvor sykepengeperioden for langtidssyke gjøres om til en tidskonto.
2. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til hvordan man kan sikre at oppsigelsesvernet ved langtidssykdom opprettholdes ved en utvidet sykepengeperiode.
3. Stortinget ber regjeringen sikre en praksis som styrker dialogen og partssamarbeidet i oppfølgingen av sykemeldte arbeidstakere.

9. februar 2023

Bård Hoksrud

Morten Wold

Gisle Meininger Saudland

Dagfinn Henrik Olsen

Erlend Wiborg

Bengt Rune Strifeldt